

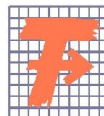
**TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Liberec 2008

Marcela Jarošová

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

Studijní program: B3107 Textil
Studijní obor: 3107R007 Textilní marketing

PLOŠNÉ TEXTILIE PRO DIVADELNÍ ÚČELY
SURFACE TEXTILES FOR THEATRE
PURPOSES

Marcela Jarošová

KHT-624

Vedoucí bakalářské práce: ing. Hana Pařilová

Rozsah práce:

Počet stran textu... 40

Počet obrázků..... 3

Počet tabulek..... 6

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zásady pro vypracování:

- Charakterizujte textilie na divadelní kostýmy a dekoraci scén
- Průzkumem zjistěte vhodné dodavatele těchto plošných textilií
- Navrhněte ekonomicky ideální variantu vybavení konkrétní inscenace textiliemi

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb. O právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v Univerzitní knihovně TUL.

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že TUL má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědoma toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše).

V Liberci dne 5.5.2008

.....
Podpis

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji paní **ing. Haně Pařilové** za rady a pomoc, kterou mi poskytla při realizaci mé bakalářské práce.

Ráda bych také poděkovala paní **Daně Píchové** za poskytnutí informací a rad týkajících se divadla a zvolené inscenace.

ANOTACE

Práce předkládá ekonomicky ideální variantu vybavení konkrétní divadelní inscenace plošnými textiliemi. Teoretická část práce se zabývá shrnutím potřebných informací o textiliích a stanovením kritérií pro výběr plošných textilií a jejich dodavatelů. Praktická část práce využívá těchto informací a kritérií k vypracování konkrétního návrhu.

KLÍČOVÁ SLOVA:

divadlo, kostým, inscenace, dodavatel, plošná textilie, cena, návrh.

ANNOTATION

This work submit economically ideal version of equipment of the concrete theatre inscenation by surface textiles. Theoretical part of this work considers summary of information about textiles which are needed and determination of criteria for surface textiles selection and their suppliers. Practical part of this work applied this information and criteria to elaboration of concrete design.

KEY WORDS:

theatre, costume, inscenation, supplier, surface textiles, price, design.

OBSAH

1.	Úvod.....	7
2.	Charakteristika textilií.....	8
2.1	Textilie na divadelní kostýmy.....	8
2.1.1	Textilní dělení.....	9
2.1.2	Vlastnosti textilií.....	14
2.1.3	Dobové zařazení	16
2.1.4	Ekonomické kritérium	16
2.2	Textilie na dekoraci scén	16
2.2.1	Podle vyjadřovaných představ	17
2.2.2	Podle použití v průmyslu	17
2.2.3	Podle použití v odvětví	17
3.	Zjištění vhodných dodavatelů	19
3.1	Distribuční cesty	20
3.1.1	Výrobce.....	20
3.1.2	Velkoobchod	21
3.1.3	Maloobchod	21
3.2	Obecná kritéria vyhledávání vhodných dodavatelů.....	24
3.2.1	Sortiment.....	24
3.2.2	Cenová úroveň	25
3.2.3	Forma vlastnictví	25
3.2.4	Lokalita	26
3.2.5	Komunikace	26
4.	Návrh ekonomicky ideální varianty vybavení inscenace plošnými textiliemi	28
4.1	Výběr vhodné textilie.....	29
4.1.1	Samet	30
4.1.2	Satén.....	30
4.1.3	Taft podšívkový	31
4.1.4	Taft vrchový.....	31
4.1.5	Tyl.....	31
4.1.6	Vlna/Polyester (WO/PL).....	31
4.1.7	Žoržet	32
4.1.8	Mušelín	32
4.1.9	Juta	32
4.1.10	Žakár	33
4.2	Výběr vhodného dodavatele	33
4.2.1	Látky Mráz, Reality Wear, s.r.o.....	34
4.2.2	Stoklasa textilní galanterie s.r.o.	35
4.2.3	ROMAK Group, s.r.o.	35
4.3	Plošné textilie na divadelní kostýmy	36
4.3.1	Kostýmy.....	36
4.3.2	Doplňky	41
4.4	Plošné textilie na dekoraci scén	43
4.5	Porovnání nákladů na pořízení plošných textilií.....	44
5.	Závěr	45
6.	Použitá literatura	47

1. Úvod

Cílem předložené práce je navrhnout ekonomicky ideální variantu vybavení inscenace plošnými textiliemi. Vzhledem k potřebám divadla je třeba znovu vytvořit kostýmy pro hru „Ideální manžel“, která se již 10 let těší přízni diváků, je o ni zájem a divadlo počítá s jejím zachováním v repertoáru. Kostýmy jsou ovšem již značně opotřebovány, a proto je třeba včas uvažovat o jejich nahrazení kostýmy novými. Podmínkou je vzhledová podobnost nové kolekce kostýmů s kostýmy původními. Podobným způsobem je třeba brát v úvahu částečné nebo celkové opotřebení jevištních dekorací z textilních materiálů a jejich případná výměna.

Předložená práce řeší problematiku výběru textilií určených k výrobě kostýmů a dekorací a rovněž se zabývá hledáním nových dodavatelů textilií, kteří by mohli nahradit stávající tzv. osvědčené dodavatele.

V práci jsou uvedeny základní charakteristiky textilií, k nimž by mělo být přihlédnuto při výběru ke konkrétnímu použití. Praktická část práce související s touto problematikou vznikla po konzultacích s paní Píchovou, která se podílela na zhotovení kostýmů používaných do současnosti. Získané informace byly značným přínosem k nalezení vhodných textilií na novou kolekci kostýmů.

Další část práce se zabývá vyhledáváním vhodných dodavatelů textilií. Ti jsou na základě předem zvolených kritérií vyhledávání podle klíčových materiálů a porovnávání mezi sebou. Soustavným shromažďováním informací o možnostech jednotlivých dodavatelů a jejich podrobným rozbořením je nakonec stanoven menší počet dodavatelů přijatelných. K výše uvedenému postupu bylo přihlédnuto i v praktické části práce – dodavatelé přicházející v úvahu jsou porovnáváni a ti nejvhodnější jsou uvedeni v doporučení.

Součástí předkládané práce je i ekonomické zhodnocení nového návrhu v porovnání s návrhem původním.

2. Charakteristika textilií

Nedílnou součástí divadelního představení, ať už v divadle Národním nebo v malém ochotnickém divadle, jsou kromě herců a kulis také divadelní textilie. Bez nich by divadelní scéna nebyla úplná a neposkytla by divákům přesnou představu například o historickém období, typickém prostředí nebo atmosféře, ve které se představení odehrává. Divadelní textilie, použité jako kostýmy nebo dekorace, dotvářejí a podtrhují výkony herců. Dobře navržený a vypracovaný kostým či dekorace mohou podprůměrnou divadelní hru povýšit na umělecký zážitek, špatně navržený a vypracovaný kostým či dekorace mohou herecky dokonalé představení změnit v představení, z něhož si divák žádný umělecký dojem neodnese.

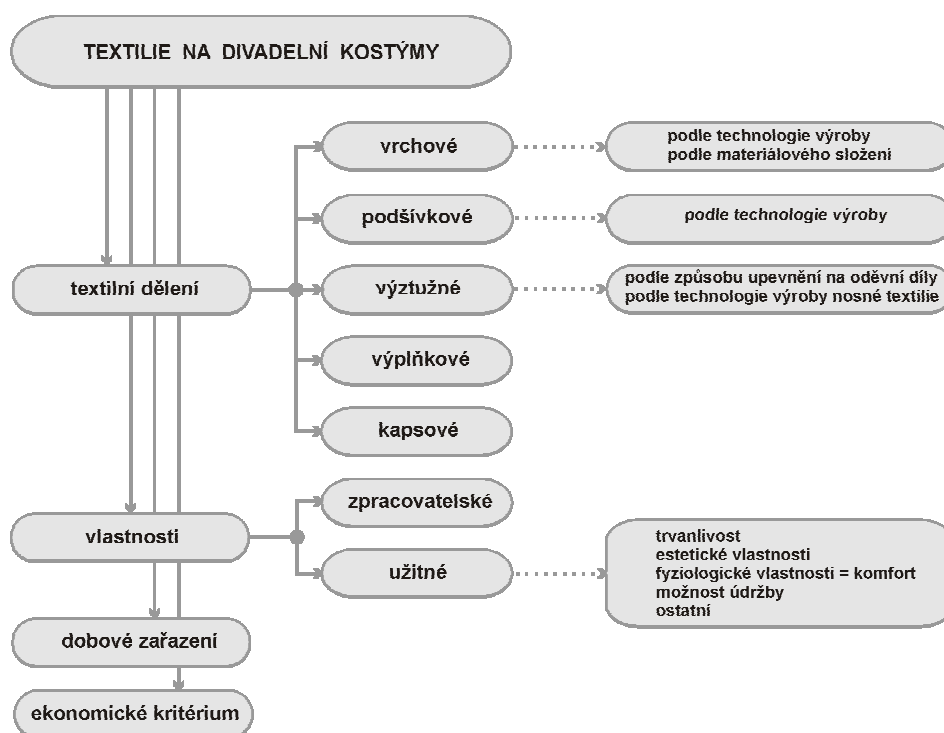
Divadelní textilie z hlediska jejich využití v rámci divadelního představení i divadla jako objektu můžeme rozdělit do skupin.

První skupina zahrnuje textilie použité na výrobu kostýmů a jejich doplňků, druhá je tvořena textiliemi potřebnými k vytvoření dekorací scény. Tyto dvě skupiny jsou pro každé nastudování divadelního představení specifické, kostýmy i dekorace se mění.

Třetí skupina zahrnuje textilie, které se mění po relativně dlouhé době a jsou svým způsobem stálou součástí divadla jako objektu. Je to například opona, čalounění sedadel nebo dekorační látky použité v interiéru divadla. Těmto textiliím v rámci předkládané práce však další pozornost věnována nebude.

2.1 Textilie na divadelní kostýmy

Skupina textilií na divadelní kostýmy zahrnuje celou škálu různých textilií. Pro lepší orientaci v problematice a názornost jsou tyto textilie rozděleny do několika skupin. Hlavní rozdělení bere na zřetel hledisko textilní, druhy vlastností, hledisko dobové a hledisko ekonomické. Základní rozdělení je schematicky znázorněno na Obr. 1 .

Obr. 1 Základní rozdělení textilií na divadelní kostýmy.

2.1.1 Textilní dělení

Je důležité si uvědomit co vše je třeba sledovat v souvislosti se stavbou dané textilie. K tomu slouží textilní dělení plošných textilií. Stále se však jedná o pojem velmi rozsáhlý, z čehož vyplývá nutnost jeho dalšího rozčlenění. Textilie na divadelní kostýmy jsou zároveň oděvní textilie a ty lze dále rozdělit na vrchové, podšívkové, výztužné a výplňkové a kapsové [1] , [6] .

➤ Vrchové textilie

Jsou základními textiliemi pro vyhotovení divadelních kostýmů. Vrchové textilie je možno dále dělit podle technologie výroby nebo materiálového složení.

• Podle technologie výroby

Technologie výroby je způsob, jakým byla daná textilie zhotovena. Vrchové textilie mohou být tkané, pletené nebo netkané.

Tkané textilie vznikají provázáním minimálně dvou soustav nití, osnovy a útku. Způsob provázání osnovy a útku určují vazby tkanin. Vazba tkaniny určuje také její vzor a vlastnosti [2] . Vazby tkanin jsou základní, odvozené a speciální.

Základní vazba *plátňová* je vazba nejjednodušší, vyznačuje se stejným vzhledem z lící i rubové strany. Vyniká značnou pevností díky nejhustšímu provázání osnovních a útkových nití. Odvozené vazby od vazby plátňové jsou vazby ryps a panama. Ryps je charakteristický příčným nebo podélným žebrováním. Panama je oproti tomu rozšířením plátňové vazby rovnoměrně v obou soustavách [2] .

Základní vazba *keprová* je charakteristická šikmým řádkováním. Rozlišuje se podle převládajících vazných bodů na kepry osnovní a útkové a podle směru stoupání šikmých řádků na kepry pravé Z a levé S. Mezi odvozené keprové vazby patří kepr zesílený, lomený, křížový, víceřádkový, vícešupňový a mnoho dalších [2] .

Základní vazba *atlasová* je charakteristická lesklým povrchem a velmi jemným řádkováním s různými úhly sklonu. I atlasová vazba se rozlišuje podle převládajících vazných bodů na osnovní a útkovou. Odvozeniny vazby atlasové jsou atlas nepravidelný šestivazný, zesílený, přísazovaný a stínovaný [2] .

Speciální vazby mohou vnikat kombinací vazeb předchozích, ale i zcela náhodným provázáním nebo přidáním další soustavy nití. Mezi ty nejznámější patří především vazby vaflová, kanavová, krepová, stehová, štruková, spojovaná (dubl), žakárová, víceosnovní a víceútkové, vlasové nebo perlinkové [2] .

Pleteniny vznikají proplétáním oček v řádcích nebo sloupcích. Pleteniny se rozdělují na zátažné a osnovní. Charakteristickou vlastností pletenin je jejich pružnost.

Zátažné pleteniny vznikají proplétáním oček ve směru řádku. V tomto směru jsou také pružnější. Při poškození je lze snadno párat ve směru řádků. Na vrchové textilie se používají častěji než pleteniny osnovní. Jejich nevýhodou je stáčení okrajů. Zátažné pleteniny se dělí na pleteniny jednorádkové, oboustranné a interlokované. Mohou být hladké nebo vzorované. Vzorování může vzniknout vyřazením, přerušením nebo omezením činnosti jehly, posunem lůžka, přemístěním oka, změnou délky nitě v oku, záměnou nití, krytím nebo použitím doplňkových nití. Vzorováním vznikají jednotlivé vazby pletenin. Z těch nejznámějších to jsou zejména ažura, žebra, patent, italská, osmizámková, šestizámková, podkládaná, chytová, petinetová, copánková, vypouštěná, splitová, plyšová, včesová, výplňková a mnoho dalších [3] .

Osnovní pleteniny vznikají proplétáním oček ve směru sloupku. Při poškození pleteniny vzniká tzv. oko, párání ve směru sloupku. Na vrchové materiály se nepoužívá příliš často. Osnovní pleteniny se dělí na jednolící a oboulící. Základními vazbami je řetízek, trikot a atlas. Mimo tyto základní existuje také celá řada odvozených. Mezi ty nejznámější patří vazba filetová, pod kterou se řadí rovněž pletený tyl [3] .

Netkané textilie vznikají z rouna zpevněného mechanickým vázáním nebo chemickým pojením. *Mechanické vázání* rouna je tvořeno proplétáním nebo vpichováním. *Chemické pojení* je zpevnění rouna tekutými nebo tuhými pojivy [1] , [7] .

Tkaniny i pleteniny bývají hladké, jednobarevné, v přírodních barvách i vzorované. **Vzorovat** je možno jednak použitím barevných nití nebo potiskem. Vzoru může být dosaženo také vazbou a to jak u tkanin, tak u pletenin. Vzory pletenin jsou shrnuty již výše, další část je proto věnovaná vzorům tkanin.

Vzory tkanin mohou být rozděleny do několika skupin mezi něž patří i kostka neboli káro. Mezi kostky lze zařadit okenní káro, glenček, tartan, skotskou kostku, madraskou kostku, vichy káro, pepito, kohoutí stopu a činovatinu. Mezi pruhy lze zařadit rybí kostru, rajé, diagonál a berberské pruhy. Z ostatních jsou významnými vzory například kančí zub, pepř a sůl, kaviár, filafil, šiné, brošé (sheerly), medailon, bordura, vypalované vzory, reverzíbl, kašmírový vzor, nebo žakárové vzory [2] .

Pro dosažení zvláštních efektů nebo vzorů je možno použít i některé **povrchové úpravy** textilií. Mezi barevné úpravy lze zařadit bělení, barvení a potiskování včetně modrotisku. Moaré efektu je možné dosáhnout kalandrovací povrchovou úpravou. Povrchové úpravy dodávají tkaninám požadovaný vzhled nebo také omak povrchu textilií. Může jí být i úprava vlasu, plstění nebo počesání, také krešová úprava. Kromě úprav mechanických jsou i úpravy chemické, které chemickým působením zlepšují některé vlastnosti převážně přírodních vláken. Chemickými úpravami můžou být úprava nežehlivá, hydrofobní, antistatická, nešpinivá, nehořlavá, protimolová nebo baktericidní [1] , [2] .

- **Podle materiálového složení**

Materiálové složení určuje vzhled a vlastnosti textilií. Dělí se do čtyř základních skupin na bavlnářské, lnářské, vlnářské a hedvábnické. Ve všech těchto skupinách mají

zastoupení jak materiály přírodní tak syntetické. V každé skupině tedy mohou být 100% přírodní materiály, 100% syntetické materiály a jejich směsi [2] , [4] .

Bavlnářské tkaniny jsou charakteristické svou hřejivostí, savostí a měkkým omakem. **Lnářské** tkaniny jsou hrubší, nestejněměrné a chladivé na omak. Jsou to tradiční české materiály a často jsou využívány na kostýmy prostých lidí v historických hrách. **Vlnářské** tkaniny jsou charakteristické svou hřejivostí, pružností a plstivostí. **Hedvábnické** tkaniny jsou hladké, převážně lesklé, jemné, pevné a chladivé.

➤ **Podšívkové textilie**

Používají se pro usnadnění oblékání a svlékání oděvů, pro zakrytí vnitřního vypracování oděvů, pro zabránění dráždění pokožky drsnějšími vrchovými materiály, pro zpevnění oděvů a zabránění tak jejich vyboulení především v oblasti kolen, loktů nebo sedu. Mimo tohoto také zlepšují tepelně izolační vlastnosti oděvů a často se používají pod průhledné oděvy z estetických důvodů [1] , [6] .

Podšívkové textilie by měli barevně ladit s vrchními textiliemi použitými na daný oděv. Mohou být ve stejné barvě i v barvě kontrastní podle typu oděvu a úmyslu oděvního návrháře. Také by měli mít podobné vlastnosti, nároky na údržbu a trvanlivost s vrchovými textiliemi. Pro usnadnění oblékání a svlékání je nutné, aby podšívkové textilie byly hladké a klouzavé.

• **Podle technologie výroby**

I podšívkové textilie můžeme rozdělit na tkané a pletené. Obojí jsou převážně z hedvábnických materiálů díky jejich hladkosti. Nejčastěji používanými **tkanými** textiliemi jsou *satén* v atlasové vazbě, *serž* v keprové vazbě a *taft* v plátnové vazbě [1] , [2] , [5] .

Často se také používají **pletené** podšívky. V tomto směru jsou vhodné *osnovní* pleteniny, jelikož nejsou tolik pružné ve směru řádků a nevytahují se do šířky. Největší klouzavost mají ve směru sloupků na lící straně. Tyto podšívky mají větší plošnou hmotnost a dobrou splývavost.

➤ Výztužné textilie

Výztužné textilie se používají na zpevnění a vyztužení některých oděvních dílů nebo jejich částí pro zachování žádaného tvaru i během používání oděvu. Rozdělují se podle způsobu upevnění na oděvní díly a podle technologie výroby nosné textilie.

Podle způsobu upevnění na oděvní díly mohou být výztužné textilie tzv. nelepivé a lepivé. *Nelepivé* jsou na oděvní díly přišívány strojem nebo speciálním ručním stehem. *Lepivé* jsou textilie s nánosem termolepivého pojiva. Tyto textilie se s vrchovými spojí použitím tepla a tlaku [1], [6] .

Podle technologie výroby nosné textilie se rozdělují na tkané, pletené a netkané textilie. Jako nosné textilie jsou označovány textilie, na které se nanáší termolepivé pojivo. Toto rozdělení se ovšem týká i nelepivých výztužných textilií [1] .

Tkané nosné textilie jsou převážně v plátnové nebo keprové vazbě. Používají se často bavlnářské tkaniny. Pro nelepivé výztužné vložky se používají tzv. *žíněnky* v plátnové vazbě. Na **pletené** nosné textilie se používají *osnovní* pleteniny s vloženým útkem. Jsou jemnější a hladší než tkaniny. Základem bývají syntetické příze. Vložený útek může být z materiálu odlišného nebo totožného se základem. **Netkané** nosné textilie jsou většinou zhotoveny ze syntetických materiálů. Vyrábějí se především technologií pojení vláknenného rouna termoplastickými pojivy v *tuhé* nebo *tekuté* formě [1] , [7] .

➤ Výplňkové textilie

Výplňkové textilie se používají na vyplnění oděvů - například pro zlepšení tepelně izolačních vlastností. Oděv vyplňují celý nebo pouze jeho část. Jsou objemné, měkké a mají malou plošnou hmotnost. Vyrábějí se z **netkaných** textilií *chemicky spojených* i *mechanicky vázaných* proplétáním nebo vpichováním [1] , [6] , [7] .

➤ Kapsové textilie

Kapsové textilie se využívají na zhotovení kapsových váčků. Vyznačují se především vysokou pevností, odolností v oděru a odolností proti posuvu nití ve švu. Jejich dlouhodobá trvanlivost je důležitá vzhledem k velkému namáhání textilií a náročnější výměně poškozených kapsových váčků na oděvu. Měli by mít podobné vlastnosti jako

vrchové textilie, ke kterým se přiřazují. Často jsou zhotoveny z bavlnářských materiálů [1], [6] .

Z pohledu technologie výroby mohou být tkané i pletené. Z **tkaných** textilií se nejčastěji používají *molino* v plátňové vazbě a *moleskin* v zesílené atlasové vazbě. Z **pletenin** se často používá pletená podšívka, která byla zmíněna již výše [1] , [2] , [5] , [6] .

2.1.2 Vlastnosti textilií

Dalším hlediskem, které je nutno mít na zřeteli, jsou vlastnosti textilií, ze kterých budou kostýmy zhotoveny. Jedná se jak o vlastnosti ovlivňující zpracování textilií, tak i vlastnosti projevující se při nošení z nich zhotovených kostýmů. Oba typy vlastností jsou důležité pro vhodnou kombinaci všech textilií použitých na daný kostým.

➤ Zpracovatelské vlastnosti

Zpracovatelské vlastnosti jsou vlastnosti ovlivňující vyhotovení oděvů. V úvahu je tedy musejí brát především výrobci oděvů. Tyto vlastnosti ovlivňují všechny fáze oděvní výroby kostýmů. Při nakládání a následném oddělování se projevuje **tloušťka**, **klouzavost**, **lepivost**, **tažnost** a u syntetických materiálů i **natahování** textilií. Při spojování oděvních dílů, především pak u šití, se projevuje **třepivost**, **tuhost**, **náchylnost k poškození při šití**, **náchylnost k řasení švů**, **náchylnost k posuvu nití ve švu** a znovu **natahování** syntetických materiálů, ale nyní při šití. Při tepelném zpracování, ať jde o žehlení nebo fixaci, je třeba dávat pozor na **tepelnou odolnost**, **náchylnost ke vzniku lesku**, **srážení** a **tvarovatelnost** textilií [1] , [8] .

➤ Užitné vlastnosti

Užitné vlastnosti se projevují při používání oděvů. V zásadě se dělí do čtyř skupin – estetické vlastnosti, trvanlivost, možnost údržby a fyziologické vlastnosti. Užitné vlastnosti působí především na herce, kteří je pocítují při nošení kostýmů, a také na diváky, kteří kostýmy vnímají jako estetickou součást divadelního představení. V následujícím výčtu je uveden přehled některých užitných vlastností, které je třeba mít na zřeteli při pořizování divadelních kostýmů.

- **Estetické vlastnosti**

Estetické vlastnosti patří mezi nejdůležitější vlastnosti kostýmů, protože se nejvíce projevují na vzhledu a ten je u divadelních kostýmů velmi důležitý. Estetické vlastnosti závisí na všech fázích výroby, které mohou výsledný vzhled oděvu do jisté míry zlepšit, ale mohou jej i pokazit. Z konkrétních estetických vlastností, které ovlivňují vzhled oděvu mohou být jmenovány například **stálobarevnost, lesk, splývavost a tuhost, mačkovatost, pružnost, žmolovitost, elektrostatické vlastnosti a zátrhavost** [1] , [8] .

- **Trvanlivost**

Kostýmy jsou během používání vystaveny mnoha vlivům, které na ně působí například při údržbě, přepravě, nošení, pod světly reflektorů nebo při používání líčidel. Je tedy třeba, aby měly dostatečnou **pevnost v tahu, tažnost a odolnost vůči oděru**. Opatření oděvů se projeví kromě trvanlivosti i na ostatních užitných vlastnostech a především na vlastnostech estetických [1] , [8] .

- **Možnost údržby**

Každý kostým by měl mít možnost nějakého typu údržby. Možností údržby je praní, chemické čištění, ale i žehlení nebo sušení. Při kombinaci textilií musí mít vybrané textilie shodné možnosti údržby. Vlastnosti významné při údržbě jsou především **sráživost a stálobarevnost** [1] , [8] .

- **Fyziologické vlastnosti = komfort**

Fyziologické vlastnosti popisují jak se herci v kostýmech cítí. Bude-li oděv tzv. komfortní, nebude jeho nositel pociťovat negativní vjemy. U divadelních kostýmů je ovšem upřednostňována estetičnost před komfortem. Komfort je rozdělován na psychologický, sensorický, termofyziologický a patofyziologický [1] , [8] , [9] .

Psychologický komfort je vnímání toho, co kostým vyjadřuje, jeho zařazení dobové, kulturní, politické a sociální. **Sensorický** komfort je vnímání omaku textilií (oděvů). **Termofyziologický** komfort vyjadřuje pocit chladu či tepla. S těmito pocity souvisí tepelně izolační vlastnosti, prodyšnost, savost, nasákavost, vysychavost, schopnost odpuzovat vodu a propouštět vodní páry. **Patofyziologický** komfort vyjadřuje možné

zdravotní potíže vznikající použitím nevhodných textilií. Může se jednat o podráždění pokožky nebo o alergické reakce.

2.1.3 Dobové zařazení

Dalším kritériem pro rozdělení divadelních textilií je zařazení hry do určitého historického období. Kostýmy představující gotické oblečení se materiálovými nároky významně odlišují od kostýmů představujících oblečení současné. Samozřejmě je možno nalézt textilie, které lze použít v několika různých obdobích, ale stejně tak jsou i textilie charakteristické pouze pro dané období. Charakteristické nemusí být vždy jen materiálové složení, ale může jít také o použitou barvu, vzor, konečnou úpravu i způsob výroby.

2.1.4 Ekonomické kritérium

Při návrhu na kostýmové a scénické vybavení hry je třeba brát na vědomí ekonomické možnosti divadla. Všechna divadla mají sestaven rozpočet a jemu se přizpůsobuje i výběr textilií. Divadla s lepším ekonomickým zázemím si mohou dovolit luxusnější textilie, které zohledňují a splňují více výše uvedených kritérií, divadla s horším ekonomickým zázemím budou muset z některých hledisek slevit. Mimořádně dobře finančně zabezpečená divadla nebudou pravděpodobně nucena brát na ekonomické kritérium tak velký ohled, ale většina divadel jej ve svých úvahách více či méně musí přiřadit k ostatním kritériím.

2.2 Textilie na dekoraci scén

Každou scénu, kromě herců v kostýmech a netextilních kulis, doplňují i textilie vhodně naaranžované tak, aby lépe přiblížily situaci a prostředí, kde se daná scéna odehrává. Mohou představovat nebe nebo vodu a další prostředí, ale také mohou dokreslovat detaily, například pytle s obilím nebo ubrus na stůl a podobně. Proto jsou materiály využívané pro tyto účely tak různorodé. Častěji jsou sice využívány textilie z přírodních materiálů, ale používají se i textilie z materiálů syntetických. I když se textilie na dekoraci scén mohou s textiliemi na divadelní kostýmy v mnohém shodovat, budou

do skupin rozděleny podle odlišných kritérií, protože nároky na ně kladené jsou v jistých směrech odlišné.

2.2.1 Podle vyjadřovaných představ

Textilie na dekoraci scén dokreslují atmosféru dané hry a tím ji více přibližují divákům. Vybraná textilie musí divákům spolu s vhodným aranžmá asociovat představu toho, co režisér zamýšlel. Při **klasickém** použití se textilie používají k jejich původnímu účelu - například ubrus na stole nebo pytle na obilí či mouku. Některé textilie, které by měly uplatnění i jako oděvní, bytové nebo technické, jsou při dekoraci scény využity k **vytvoření iluze**. Vyvolávají představu těch věcí, které by se jinak na podiu jen obtížně vytvářely. Jedná se například o iluzi vody, ohně, větru, mlhy a dalších přírodních úkazů.

2.2.2 Podle použití v průmyslu

Textilie se podle použití v průmyslu rozdělují na technické a textilní. **Technické** textilie se dále používají v různých průmyslových odvětvích, například ve zdravotnictví, v zemědělství, ve stavebnictví a v mnoha dalších. Avšak i tyto textilie se v některých případech dají využít na scénickou dekoraci divadelní inscenace. Některé textilie se dále zpracovávají v **textilním průmyslu** - jak v oděvním, tak v bytovém sektoru. Na dekoraci scén se používají tkaniny, pleteniny i netkané textilie. Používají se především přírodní materiály, ale i materiály syntetické najdou své uplatnění. U vlastností zůstávají trochu v pozadí vlastnosti zpracovatelské a důraz je kladen na vlastnosti užité. Největší důraz, stejně jako u textilií na divadelní kostýmy, je kladen na estetické vlastnosti a trvanlivost.

2.2.3 Podle použití v odvětví

Plošné textilie mohou být rozčleněny do dvou hlavních skupin - na textilie oděvní a bytové. Dále se pak zpracovávají v textilním průmyslu, každá z nich má však má trochu jiný vzhled a vlastnosti. **Oděvním** textiliím byla věnována pozornost v kapitole 2.1. **Bytové** textilie je možno najít v každé domácnosti v podobě již hotových výrobků.

Plní jak funkci dekorativní, zdobící, tak funkci účelnou. Každá skupina bytových textilií v domácnosti plní jinou funkci. Stolní textilie, ložní textilie a textilie na dekoraci oken se převážně používají v podobě již hotových výrobků a jen ve výjimečných případech je dekoratéři sami zhotovují. Kromě jejich původních funkcí mohou být textilie použity k vytváření různých iluzí. Podlahové textilie mají v původním účelu použití uplatnění jak v interiérech, tak i v exteriérech. Oba druhy textilií je možné uplatnit i v divadelním představení. Textilie do interiérů v podobě koberečků, tapisérií či gobelín. Textilie do exteriérů k vytvoření různých iluzí - například trávníku [10] .

3. Zjištění vhodných dodavatelů

Některé kostýmy nebo dekorace scén, případně i jejich části, bývají kupovány již hotové - například pánské obleky nebo oblečení do her ze současnosti. Tyto oděvy jsou nakupovány podle potřeby v různých typech prodejen (obchodní dům, hypermarket, butik, obchod střed, diskont). Dodavatelem je v takových případech konkrétní prodejna.

Divadlo může mít sponzorskou smlouvu se společnostmi, které mu poskytují určité druhy oděvů do her v rámci této smlouvy a na oplátku jsou uváděny mezi sponzory participujícími na realizaci dané hry. Taková společnost obvykle bývá výrobcem daného typu oděvů a tudíž je i jejich dodavatelem.

Nakupovat všechno oblečení přímo nelze, některé kostýmy je třeba zhotovit z pořízených plošných textilií. Na zhotovení kostýmů a inscenací má divadlo obvykle smlouvu s firmou, která se zabývá nejen jejich zhotovením, ale i nakupováním potřebných textilií - jejím úkolem je jednoduše řečeno dodat potřebné kompletní kostýmy včetně doplňků a upravené textilie na dekoraci scén.

Taková firma nemívá jednoho stálého dodavatele, ale má prověřené prodejny plošných textilií, především v místě svého působení. U těchto dodavatelů firma již zná kvalitu textilií a má přehled o cenových relacích, ve kterých se dodavatelé pohybují. Přesto se někdy nepodaří u stálého dodavatele potřebnou textilií najít. V takovém případě se firma obrací na dodavatele nové. Pokud neuspěje ani při tomto hledání, nahradí potřebnou textilií textilií jinou. Nahrazení textilie musí vždy konzultovat s návrhářem, který připravuje danou hru.

Mít osvědčené a prověřené dodavatele je jistě výhodou, ale přesto je důležité získávat i nové kontakty a nové zkušenosti. I špatná zkušenost je zkušeností a příště se jí dá vyhnout nebo předejít. Při vyhledávání nových dodavatelů je vhodné čerpat z více zdrojů. Použít je možné internetové zdroje, které významným způsobem tuto práci zrychlí a poskytují i značné množství informací. Vyhledávání informací pomocí internetové sítě je v dnešní době stále více využívaným zdrojem. Informace je možné čerpat také z článků v odborných časopisech nebo novinách. Potřebné informace o nových produktech textilního průmyslu je možné získat i na veletrzích a výstavách, kde se sejde větší počet potenciálních dodavatelů.

Při vyhledávání dodavatelů kostýmů a dekorací i samotných plošných textilií určených pro potřeby divadla je nutno stanovit konkrétní kritéria, kterým bude výběr podřízen. Váha jednotlivých kritérií jistě nebude vyrovnaná, ale u každé textilie a každého divadla budou některá kritéria převažovat a jiná budou muset ustoupit do pozadí. Dalším krokem při vyhledávání vhodného dodavatele je aplikace předem stanovených kritérií na potenciální dodavatele.

3.1 Distribuční cesty

Distribuční cesty jsou způsoby dodávání zboží od výrobců ke konečným zákazníkům. Je nutné si uvědomit, na konci které distribuční cesty se divadlo jako zákazník ocitne a jaké to pro něj přinese výhody a nevýhody v pozici kupujícího. V Obr. 2 je uvedeno několik možností distribučních cest.

Obr. 2 Schéma distribučních cest.

Toto je pouze základní rozdělení distribučních cest, jejich kombinací a variant může být mnohem více. Každá z těchto distribučních cest má svá specifika, výhody i nevýhody. Divadlo v pozici konečného zákazníka se nachází většinou na samém konci těchto řetězců, ale i tak má značné množství variant nákupu. Pozice divadla jako zákazníka bude podrobněji posouzena v následující části [11] , [12] .

3.1.1 Výrobce

Výrobce, jak je patrné již z názvu jeho činnosti, vyrábí plošné textilie. Každý výrobce se většinou specializuje na jiný druh textilií. Nákup textilií je možný ve firemních prodejnách nebo prodejních skladech, ale ne všichni výrobci je zřizují.

Výhodou nákupu textilií přímo od výrobce bývá nižší cena, možnost domluvy s odborným personálem, větší sortiment, protože přímo u výrobce mohou být k dostání i textilie, které se na našem trhu běžně neprodávají a exportují se do zahraničí, dále možnost odběru malého i velkého množství a někdy i výběr z několika stupňů jakosti.

Největší nevýhodou nákupu plošných textilií přímo od výrobce je lokalizace jeho výrobních center, protože výrobci působí většinou v pohraničních oblastech České republiky, zatímco divadla, se nacházejí obvykle ve větších městech, často i poměrně dosti vzdálených od místa působení výrobce.

3.1.2 Velkoobchod

Velkoobchod je charakteristický prodejem zboží ve větším množství. Není určen konečnému zákazníkovi, ale zaměřuje se na prodejce, další výrobce a instituce.

Velkoobchody s plošnými textiliemi jsou zde tedy dodavateli materiálu pro divadlo, které je v pozici dalšího výrobce zabývajícím se zhotovováním kostýmů a dekorací.

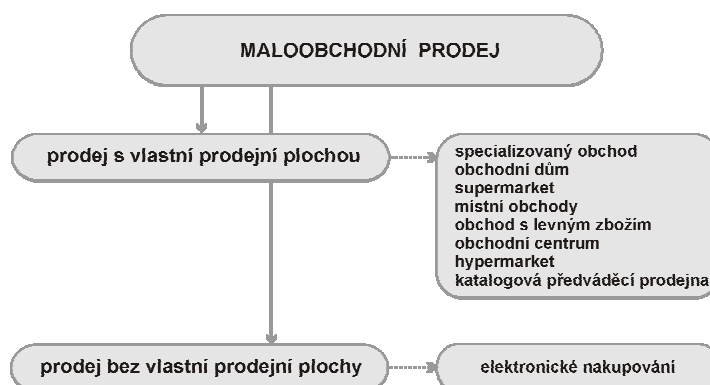
Pro výrobce textilií je velkoobchod výhodným obchodním partnerem, protože přebírá jejich starosti se skladováním a organizací prodeje. Pro dalšího výrobce (v tomto případě divadlo) je velkoobchod výhodný vzhledem k možnosti výběru z širokého sortimentu (plošných textilií).

Nevýhodou velkoobchodu je podmínka odběru výrobků ve velkém množství. V některých případech divadlo tyto podmínky splňuje, ale zároveň potřebuje i textilie v menším množství, než je možné zakoupit ve velkoobchodu. V těchto případech se divadlo obrací i na ostatní druhy dodavatelů [11] .

3.1.3 Maloobchod

Maloobchod je posledním článkem distribučních cest, a proto je určen k prodeji výrobků konečným spotřebitelům. Divadlu vyhovuje maloobchod nejen vzhledem k možnosti nákupu menších množství plošných textilií, ale i širokou sítí prodejen a někdy i určitou specializací na prodávaný sortiment. Naopak určitou nevýhodou je vyšší cena, menší sortiment a možné problémy při požadavku většího odběru textilií jednoho

druhu. Maloobchodní prodej je velmi široký pojem, a proto je třeba jej dále rozčlenit. Základní schematické rozdělení je zřejmé z Obr. 3 .

Obr. 3 Rozdělení maloobchodního prodeje.

➤ Prodej s vlastní prodejní plochou

Tato forma prodeje je charakteristická přítomností prodejní plochy. Výhodou nákupu v takovém typu prodejny je možnost přímého prohlédnutí si výrobku, který chceme koupit a okamžitý odběr. Nevýhodou bývá vyšší cena zboží, která zahrnuje i náklady na pronájem prostoru prodejny nebo její pořízení a také zařízení vnitřních prostorů prodejen. Pro přesnější představu těchto prodejen jsou zde uvedeny některé konkrétní typy [11] .

• Specializovaný obchod

Specializovaný obchod je zaměřen na malý počet druhů výrobků, ale o to větší množství jeho variací má. Například bude-li se specializovat na samety, bude prodávat velký sortiment právě sametů. Bude možné si vybrat z velké škály barev, vzorů, úprav a podobně.

• Obchodní dům

Obchodní dům je rozdělen dle několika výrobních řad. Každý druh zboží je umístěn v samostatné sekci, kterou vede vyškolený prodejce. V Praze je možno uvést jako příklad obchodní dům Kotva nebo Tesco. Nachází se zde několik poschodí a každé bývá tématicky odlišné. V těchto prodejnách bývá větší sortiment druhů výrobků, než ve specializovaných obchodech, ale u jednotlivých druhů je malé množství variací.

- **Supermarket**

Supermarket je samoobslužná maloobchodní prodejna o rozloze 400–2500 m² s velkým objemem prodeje, nízkými náklady a menší obchodní marží. Plošné textilie prodávané v supermarketech bývají většinou bytové a jsou prodávány v supermarketech s bytovým vybavením. Příkladem takového supermarketu může být Jysk.

- **Místní obchody**

Místní obchody bývají relativně malé provozovny umístěné v blízkosti obytných čtvrtí. Tyto obchody mívají vysoké provozní náklady, což se projevuje na ceně zboží. Jejich výhodou může být větší sortiment a dostupnost.

- **Obchod s levným zbožím**

Obchod s levným zbožím často udržuje malé obchodní marže a prodává nejžádanější produkty. Může ovšem také jít o prodej zboží nižších jakostí, zbytků z velkoobchodu nebo zboží z předchozích sezón. I tyto textilie mohou být divadly vyhledávány - jejich lákadlem je především nízká cena.

- **Obchodní centrum**

Obchodní centrum bývá podobné obchodnímu domu, ale není tak rozsáhlé a snaží se uspokojit více potřeb zákazníků při běžných nákupech spotřebního zboží. I jeho součástí mohou být prodejny s plošnými textiliemi, většinou se bude jednat o prodej bytových textilií.

- **Hypermarket**

Hypermarkety jsou větší než supermarkety. Mívají rozlohu 2500-5000 m² a bývají kombinací velkoobchodní prodejny, supermarketu a prodejny levného zboží. Výhodou bývá nízká cena, velký výběr sortimentu a odběr menšího i většího množství zboží. Ani tyto prodejny plošné textilie příliš často nenabízejí a pokud ano, pouze bytové.

- **Katalogová předváděcí prodejna**

Katalogové předváděcí prodejny nabízejí velký výběr zboží s rychlým obratem a za nízké ceny. Zákazníci si vyberou zboží podle vzorníků a již zabalené a přichystané si jej

vyzvednou ve výdejně zboží. Výhodou bývá nízká cena, ale je zde určité riziko, protože nevidíme, co je nám zabaleno a připraveno.

➤ **Prodej bez vlastní prodejní plochy**

Tato forma prodeje vlastní prodejní plochu nemá. U běžného zboží je prodej realizován poštovní zásilkou, katalogy, telemarketingem, televizním marketingem, osobními prodejci, skupinovými prodejci, prodejními automaty nebo elektronickým nakupováním. Plošné textilie se - z těchto forem prodeje - nejčastěji prodávají elektronickým nakupováním [11].

• **Elektronické nakupování**

Elektronické nakupování je nakupování prostřednictvím internetu. Zákazník si zboží vybere na webových stránkách prodejce, objedná si jej a následně je mu, obvykle na dobírku, zboží zasláno. V některých případech bývá cena zboží navýšena o poštovné a balné, ale i tak bývá nižší než u prodeje s vlastní prodejní plochou. V případě nákupu plošných textilií je většinou potřeba textilie nejen vidět, protože počítač může skreslit jak barvy tak vzory, ale také je někdy potřeba si textilie osahat a pečlivě prohlédnout. Elektronické nakupování je tak vhodné převážně pro bytové textilie.

3.2 Obecná kritéria vyhledávání vhodných dodavatelů

Obecná kritéria představují další podmínky, které je třeba mít na zřeteli při hledání vhodných dodavatelů textilií pro divadelní účely. V kapitole 3.1 byly dodavatelé rozčleněni podle distribučních cest. Tato kapitola je specifikuje podle jejich sortimentu, cenové úrovně, formy vlastnictví, lokality a komunikace se zákazníkem.

3.2.1 Sortiment

Různí dodavatelé mají různý sortiment. Sortiment může být rozdělen podle poptávky divadla na textilie na divadelní kostýmy a na textilie na dekoraci scén nebo podle nabídky dodavatelů na specializovaný a nesespecializovaný.

Poptávkou divadla jsou textilie potřebné ke kompletní realizaci kostýmů, dekorací a doplňků dané hry. **Textilie na divadelní kostýmy** jsou převážně oděvní textilie, **textilie**

na dekoraci scén jsou převážně textilie bytové. Charakteristiky obou požadovaných druhů textilií jsou popsány v kapitole 2 této práce. **Nabídka** dodavatelů je sortiment, který dodavatelé nabízejí. Tento sortiment může být specializovaný a nespecializovaný. Obě tyto varianty jsou samozřejmě extrémní a v běžné praxi se většina obchodů pohybuje někde mezi nimi s tím, že se přiklání více k první nebo k druhé variantě [11]. **Specializovaný** sortiment se zaměřuje na určitý druh textilií a v rámci tohoto druhu má široké spektrum nabídky. **Nespecializovaný** sortiment obsahuje velké množství druhů textilií, ale v rámci jednoho druhu má malé spektrum nabídky.

3.2.2 Cenová úroveň

Ceny se u jednotlivých dodavatelů liší. Dodavatele lze podle ceny rozlišit na dodavatele s vysokými, běžnými a nízkými cenami [11]. **Vysoké** ceny mají obvykle dodavatelé, kteří nabízejí luxusní zboží, novinky na trhu, vysoký standart nebo zboží, které je něčím výjimečné, ojedinělé. **Běžné** ceny má většina dodavatelů, kteří nabízejí aktuální zboží pro danou sezónu. **Nízké** ceny bývají většinou v rámci výprodejů starších zásob nebo zbytků. Nízké ceny jsou i u zboží nižších stupňů jakosti. Nízká cena ale nemusí vždy znamenat nízkou kvalitu.

3.2.3 Forma vlastnictví

Formou vlastnictví se rozumí počet jednotlivých prodejen jednoho dodavatele. Může existovat jen jedna samostatná prodejna, ale i větší množství prodejen navzájem propojených do sítě. **Nezávislou** prodejnu vlastní jednatel a často se specializuje na určitý sortiment nebo se jedná o menší místní prodejny. Ceny v nezávislých prodejnách jsou převážně vyšší a běžné. **Řetězcové** prodejny mají společný název a majitele. Větší počet prodejen může být výhodný – zákazník má možnost vybrat si pobočku, která je nejbližší lokalitě jeho působiště a pokud v jedné prodejně je malé množství požadovaného zboží, mohou se prodejny v řetězci spojit s ostatními a najít způsob, jak zákazníka uspokojit. **Smluvní řetězce** vznikají dohodou mezi nezávislými subjekty. Pro zákazníky to znamená rozmanitější sortiment, zlepšení cen a služeb [11].

3.2.4 Lokalita

Pro divadlo je také důležité, jak daleko od něj se dodavatel nachází - vzdálenost dodavatele textilií může totiž navýšit cenu zboží o náklady na dopravu k zákazníkovi. Proto pro něj ve většině případů budou nejvzdálenějšími dodavateli výrobci plošných textilií sídlící převážně v pohraničních oblastech. I tak jsou ale zástupci divadla v některých případech ochotni či nuceni cestu k výrobci podstoupit. Blíže divadlu se nachází řada maloobchodních i velkoobchodních prodejen, které nabízejí poměrně široký sortiment výrobků. Nákup přes internet může divadlo provést přímo ze svého sídla, ale samozřejmě přes internet nelze koupit vše.

Přestože vzdálenost může navyšovat cenu textilií o náklady na dopravu, je někdy zapotřebí obrátit se i na vzdálenější dodavatele, protože mohou poskytovat lepší služby nebo zboží, které se v blízké lokalitě nenalézá.

3.2.5 Komunikace

Pro divadlo, jako zákazníka, je důležité jak s ním budou potenciální dodavatelé komunikovat. Čím lepší bude komunikace, tím snazší bude pro divadlo najít vhodné dodavatele. Díky komunikaci může o dodavatelích zjistit, že existují, kde sídlí, co nabízejí, za jakou cenu a následně se rozhodnout, zda je navštíví či nikoli.

Na divadle záleží, jaký druh komunikace si vybere pro zjišťování informací, které rozhodnou o nákupu u vybraného dodavatele. Potřebné informace o dodavatelích může divadlo získat několika způsoby - vyhledáváním na internetu, návštěvou obchodů, návštěvou veletrhu nebo výstavy, z novin nebo odborného časopisu a podobně. Těmi nejpoužívanějšími způsoby je vyhledávání na internetu a návštěva obchodu.

➤ Vyhledávání na internetu

Internet je komunikační prostředek poslední doby a je stále používanější. Většina významných firem má na internetu zřízené stránky, které informují o činnosti firmy, jejím sortimentu nebo službách. Bývá na nich uvedena adresa firmy a další kontakty včetně telefonního čísla a e-mailu. Tímto způsobem je možné získat informace například o výrobcích, aniž by bylo nutné podnikat dlouhou cestu do sídla výrobce.

Podrobnosti je možné dojednat telefonem a při rozhodnutí nakoupit zde si případně lze sjednat i návštěvu osobní.

Na internetu, kromě informací o firmách, je možné také textile přímo nakoupit. Na příslušných internetových stránkách si zákazníci vyberou zboží, o které mají zájem vloží jej do pomyslného košíku a potvrzením objednávkového formuláře jej objednají. Zboží jim přijde většinou poštou a platí jej při převzetí. Ne vždy je tento způsob vhodný, protože různé monitory počítačů zobrazují barvy jinak, a pokud divadlo hledá konkrétní odstín, může být nepříjemně překvapeno.

➤ **Návštěva obchodů**

Při vyhledávání na internetu je možné najít i firmy, které na webových stránkách s prezentací firmy budou mít jen část informací a pro další bude nutné dojít osobně do obchodu. Osobní návštěva bude nutná i u textilií, u kterých záleží na konkrétním barevném odstínu.

4. Návrh ekonomicky ideální varianty vybavení inscenace plošnými textiliemi

V rámci této bakalářské práce bylo rozhodnuto vypracovat ekonomicky ideální návrh na vybavení divadelní hry „Ideální manžel“ plošnými textiliemi na kostýmy i dekorace. Tato hra byla vybrána z důvodu opotřebení již stávajícího vybavení hry a z důvodu změny herce a tedy nutností vyhotovit kostým nový.

„Ideální manžel“ je anglická salonní komedie autora Oscara Wildea. Premiéru měla v Anglii roku 1895, tedy v období secese, jako hra soudobá. Secese se projevila také na kostýmech herců. Téma hry je stále aktuální, je proto provozována i nyní, ale její kostýmní vybavení je ponecháno jako dobové – secesní [13] .

Secese přichází po romantizmu, tedy koncem 19. století, a již začátkem 20. století jí střídá funkcionalismus. Je možno říci, že počátek období secese je v módě stále ještě ovlivněno dozívajícím romantizmem, sukně přecházejí od širokých krinolín k užším s honzíkem. Konec secese je poznamenám počínajícím funkcionalizmem, sukně mají menší honzíky a jsou o něco pohodlnější. Kostýmy ze hry „Ideální manžel“ jsou zařazeny spíše do začátků secese.

Přibližně od 60. let 19. století se široká krinolína mění v honzík. V přední části se zplošťuje a objem je přenesen dozadu. Tuto změnu umožnila především nová verze podpěrné výztuže nazvaná honzík. Podpěra se skládala z tvarované kostry a vycpané podšívky, která umocňuje hýždě. Začaly se také používat dvojité sukně, kde vrchní byla vzadu podkasaná k dosažení náležitého objemu. Tato móda nejvyšších kruhů hladce přešla i k nižším vrstvám obyvatel. V druhé polovině 19. století se také rozšířily dvoudílné šaty složené z živůtku a sukně. Oděvy byly též velmi zdobené různými mašlemi, kanýry, paspulkami, třásněmi, žinilkami nebo krajkami [14] .

V používání materiálů jde o jedno z posledních období používání tzv. těžkých látek – hustých silných textilií. Velmi oblíbené jsou v secesi textilie z lyonského hedvábí – například hedvábný satén, samet, taft, brokát nebo ryps. Používá se také bavlněný kepr, satén, plátno, organtýn nebo lněný organtýn, plátno. Samet je někdy upraven postřihováním a často se objevuje na textiliích brokátový vzor [14] .

4.1 Výběr vhodné textilie

Vzhledem k dosažení žádaného ekonomického i dobového efektu bylo rozhodnuto, že některé druhy textilií bude třeba nahradit druhy vhodnějšími. Tato kapitola shrnuje důvody, které vedly k výběru nových typů textilií nebo k ponechání textilií původních. Nejprve bylo třeba vybrat vhodnou navrženou textilií z několika návrhů původní textilie. Přehled návrhů je zařazen v Tab. 1 .

Tab. 1 Soubor původních a navržených textilií

Vybrané navržené textilie jsou v tabulce zvýrazněny modrým pozadím. Tabulka je rozčleněna do čtyř skupin textilií na vrchové, podšívkové, výztužné a dekorační.

Původní textilie	Navržené textilie
Vrchové textilie	
Dupion	dupion
	satén
	taft
Samet bavlněný	samet bavlněný
	samet syntetický
	plyš
	umělá kůže
Satén vzorovaný	satén vzorovaný
	satén bez vzoru
	taft
	taftšanžán
Vlna bez vzoru drobná kostka větší kostka	vlna bez vzoru
	vlna se vzorem
	vlna/polyester bez vzoru
	vlna/polyester se vzorem
Žoržet hedvábný bez vzoru s květinovým vzorem	žoržet hedvábný bez vzoru
	žoržet hedvábný se vzorem
	žoržet syntetický bez vzoru
	žoržet syntetický se vzorem
	krepžoržet syntetický se vzorem
	mušelín bez vzoru
Podšívkové textilie	
Satén	satén
	serž
	taft
Taft	satén
	serž
	taft

Výztužné textilie	
Organza	organza
	tyl
Dekorační textilie	
Japan	japan
	hedvábí pravé
	mušelín
Samet vzorovaný Klot	klot
	samet bez vzoru
	samet se vzorem
	žakár
Tyl	organza syntetická
	tyl
Ségl	ségl
	sisal
	juta

4.1.1 Samet

Samet je textilie, která se na výrobu oděvů v období secese používala, proto je vhodnou textilií i ke zhotovení kostýmů pro tuto divadelní hru. Bylo tedy rozhodnuto o ponechání původní textilie i v novém zpracování kostýmového vybavení hry. Její nevýhodou je sice vyšší cena, ale v tomto případě je akceptovatelná. V původním provedení je použit ještě vzorovaný samet jako dekorační tkanina, ale v novém návrhu byl zaměněn žakárem.

4.1.2 Satén

Podobně jako samet je i satén jednou z textilií používaných v období secese. V secesi se ovšem jednalo o hedvábný satén, který je nyní možno nahradit saténem syntetickým. Oba satény jsou si vzhledově velmi podobné, proto náhrada v tomto případě nebude mít vliv na vizuální efekt. Syntetický satén je výrazně levnější, což je dalším důvodem k jeho výběru. Kromě vrchového saténu byla v původním kostýmovém vybavení hry použita i saténová podšívka. V novém kostýmovém vybavení hry jsou všechny podšívky taftové, jednak protože jsou divákům skryty a není potřeba dražších saténových, a také pro sjednocení podšívek a tím umožnění nákupu většího množství s možností využití množstevní slevy.

4.1.3 Taft podšívkový

Taftová podšívka byla také použita v původním provedení kostýmového vybavení hry. K zachování této podšívky vedla její dobrá splývavost, nižší plošná hmotnost než u atlasu nebo serže a samozřejmě i její nižší cena. Kromě taftové podšívky byla v původním kostýmovém vybavení použita i saténová podšívka. Jelikož podšívka je očím diváků většinou skryta, není třeba používat původní textilie. Nově navržená taftová podšívka je ze syntetického materiálu, což lze na pohled snadno zaměnit s hedvábnou.

4.1.4 Taft vrchový

Původní vrchovou textilií pro některé kostýmy byl dupion. Jeho použití bylo zdůvodněno nemožností sehnat cenově přijatelný taft. Dnes již není problém taft sehnat a to za mnohem nižší cenu, než dupion před deseti lety. Taft je navíc jednou z textilií, která se používala v secesi, i když v hedvábném provedení. I tato textilie je vybrána v syntetické podobě pro snížení ceny při zachování vzhledu.

4.1.5 Tyl

V kostýmovém vybavení hry tyl nahrazuje původní organzu. Původní organza je silně naškrobená textilie z přírodních vláken. Dříve byla levnější než tyl, což bylo rozhodující. Nic na tom nezměnila ani její horší možnost údržby. V novém návrhu byl tyl zvolen, protože pro vyztužení poslouží stejně a navíc jeho možnost údržby je mnohem lepší. V dnešní době jde o značně rozšířenou textilií vyráběnou v různých barvách s různou velikostí ok a různou tuhostí. Tyl je v této hře také použit jako dekorační textilie, kde byl také ponechán i v novém návrhu.

4.1.6 Vlna/Polyester (WO/PL)

V původním kostýmovém vybavení hry jsou použity textilie ze 100% vlny. V novém kostýmovém vybavení hry jsou tyto textilie nahrazeny směsí vlny a polyesteru, což na vzhledu neubralo, ale zato snížilo cenu. Není zde kladen důraz na žádný vzor, mohou se

libovolně zaměnit nebo použít textilie bez charakteristického vzoru, a proto je tato textilie popsána pouze podle materiálového složení.

4.1.7 Žoržet

Žoržet je jednou z textilií, které se v původním návrhu sháněly tzv. na poslední chvíli, a proto i za vyšší cenu. V původním kostýmovém vybavení hry jsou použity dva druhy žoržetu – žoržet s květinovým vzorem a jednobarevný bez vzoru. Při nahrazování žoržetu s květinovým vzorem bylo třeba pouze dodržet květinový vzor a vhodnost použití materiálu na halenku. Po zvážení několika variant bylo rozhodnuto vybrat krepžoržet, který se ze vzdálenosti diváků jeví vzhledově podobný žoržetu. V novém návrhu je použit krepžoržet s pěkně vypracovaným květinovým vzorem a velmi levný, protože se jednalo sice o zbytek látky, ale postačující. Jednobarevný žoržet byl nahrazen syntetickým hedvábím.

4.1.8 Mušelín

V původním vybavení inscenace je použit japan, někdy nazývaný padákové hedvábí. Japan je vyroben z pravého hedvábí, což značně zvyšuje jeho cenu, proto byl v novém návrhu nahrazen hedvábnickým mušelínem vyrobeným ze syntetické příze. Mušelín je vzhledově podobný a výrazně levnější. Mušelín je navíc použit i na kostýmové doplňky, které jsou původně zhotoveny z žoržetu. U doplňků nebylo důležité zachovat danou textilií. Mušelín byl v tomto případě mnohem levnější než původní žoržet, což rozhodlo o jeho navržení.

4.1.9 Juta

V původním provedení inscenace jsou žoky vyrobeny z šedého séglu. Ségl je v nově navrženém vybavení inscenace nahrazen jutou v přírodní barvě. Zástupce divadla netrval na přesném dodržení séglu ani na konkrétní barvě, a protože jutu lze sehnat snáze a levněji, při rozhodování o novém vybavení hry textiliemi, byl zvolen právě tento materiál. Přírodní barva byla zvolena pro zachování vzhledu pytloviny.

4.1.10 Žakár

Původně byly na krycí látky zvoleny samet a klot, ale ani v tomto případě nebylo nutné dodržet původní textilie. Bylo tedy rozhodnuto o použití potahové textilie s žakárovým vzorem, který vhodně zapadl do secesního stylu a cenou nepřesáhl původní textilie.

4.2 Výběr vhodného dodavatele

Dodavatelé byly vybráni dle vlastních zkušeností, na doporučení konzultantky z divadla a prostřednictvím internetu. V první fázi bylo vybráno čtrnáct dodavatelů nacházejících se v přiměřené blízkosti divadla tedy v rámci Prahy 1, 2 a 3. Osobní návštěvou vybraných dodavatelů byl proveden průzkum cen textilií z kapitoly 4.1, určených jako vhodné pro nové vybavení dané inscenace. Z vybraných dodavatelů tři nebyli v místě deklarované adresy nalezeni a tři byli vyřazeni, protože měli příliš vysoké ceny nebo nedostatečný sortiment. Zbývajících osm dodavatelů bylo zařazeno pro lepší přehlednost do Tab. 2. V této tabulce jsou přidáni také dva internetoví dodavatelé, kteří danou textilií nabízejí za výrazně nižší cenu i při započítání poštovného a balného, které se navíc u dodávek s vyšší cenou většinou nezapočítává. U tylu a juty není třeba obávat se nákupu po internetu - nemůže dojít k záměně s jiným materiálem podle názvu a ani bílá barva tylu není zaměnitelná a přírodní barva juty je také přesně dána.

Tab. 2 Porovnání cen textilií různých dodavatelů

Číslice v nadpisu vyjadřují dodavatele jejichž seznam je uveden pod tabulkou. V tabulce jsou zapsané ceny plošných textilií v Kč/bm. Hvězdička je vysvětlena u příslušného dodavatele. Šedé pozadí vyjadřuje nejnižší cenu navržené textilie. Vybraní navržení dodavatelé jsou v tabulce zvýrazněni modrým pozadím.

V – vrchový, P – podšívkový, S – syntetické

1 – APED, s.r.o., Bořivojova 17, Praha-3, velkoobchod (*prave hedvábí)

2 – Látky Mráz, Reality Wear, s.r.o., Sázavská 34, Praha-2, řetězec MO (*krepžoržet)

3 – Bolena Tex, s.r.o., Budečská 16, Praha-2, maloobchod

4 – LÁTKY ČERVENÝ, s.r.o., Budečská 14, Praha-2, velkoobchod, maloobchod

5 – Kalců, v.o.s., Krakovská 24, Praha-1, maloobchod

6 – TEXTIL FORUM, s.r.o., Uruguayská 11, Praha-2, velkoobchod, maloobchod

7 – Tesco Stores ČR, a.s., Národní 26, Praha-1, maloobchod (obchodní dům)

8 – OD Kotva, Náměstí Republiky 8, Praha-1, maloobchod (obchodní centrum)

9 – Stoklasa textilní galanterie, s.r.o., www.stoklasa.cz, velkoobchod (*odběr min. 30m)

10 – ROMAK Group, s.r.o., www.romak.cz, výrobce

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
samet	298	240	395	240	449	349	-	-	-	-
satén	215	230	219	195	319	260	-	-	-	-
taft P	60	85	130	65	69	73	144	320	-	-
taft V	191	139	320	180	329	171	-	370	-	-
tyl	96	75	-	100	-	207	-	60	*29	-
WO/PL	215	190	-	170	-	-	-	-	-	-
žoržet	167	*65	225	160	299	-	-	210	-	-
mušelín S	*262	135	-	-	-	144	-	-	-	-
juta	155	65	-	-	-	-	-	-	-	42
žakár	-	190	-	-	-	-	-	-	-	-

Z Tab. 2 vyplývá jako vhodný dodavatel firma Látky Mráz, Reality Wear, s.r.o. V úvahu je však třeba vzít i dva velkoobchodní dodavatele - APED, s.r.o., a LÁTKY ČERVENÝ, s.r.o. Tito dodavatelé mají sice výhodu velkoobchodních cen, ale je podmíněna odběrem většího množství jedné textilie. Divadelní výtvarníci ovšem nepotřebují vždy tak velké množství látky jednoho druhu, a proto vždy nakupují také v maloobchodě.

4.2.1 Látky Mráz, Reality Wear, s.r.o.

Látky Mráz Reality Wear, s.r.o. je dále v textu zjednodušeno jen na označení Látky Mráz. Látky Mráz mají charakter maloobchodního řetězce i velkoobchodu. V Praze je možné navštívit tři prodejny umístěné na Praze 2 v Sázavské 34, na Praze 7 v Haškově 10 a na Praze 10 v Košické 27. Reprezentativní prodejnu s největší prodejní plochou je prodejna na Praze 2 v Sázavské 34. Prodejna je dvouposchodová s bytovým

textilem v jednom poschodím a oděvním textilem v druhém poschodí. Informace o firmě, jejím sortimentu, službách a slevách je možné, kromě osobní návštěvy, získat na webových stránkách www.levnelatky.cz . Firma působí na českém trhu od roku 1992. Textilie dováží přímo od zahraničních výrobců z Itálie, Německa, Nizozemska, Velké Británie a Španělska. Její sortiment je rozšířen o textilie některých předních českých výrobců nebo dovozců a to i o textilie, které čeští výrobci exportují do Evropské unie bez dodávky na český trh. Firma vykupuje nadbytečné zásoby jiných textilních firem, což přispívá k obohacení sortimentu i nižším cenám [15] . Firma Látky Mráz má také velmi ochotný a oboru znalý personál. Tato firma byla vybrána za vhodného dodavatele vzhledem k širokému sortimentu a výhodnějším cenám u většiny vybraných textilií.

4.2.2 Stoklasa textilní galanterie s.r.o.

Stoklasa textilní galanterie s.r.o. je dále v textu zjednodušeno pouze na označení Stoklasa. Stoklasa je firma zabývající se velkoobchodním prodejem textilní galanterie. Jako vhodný dodavatel byl zvolen při dodatečném vyhledávání některých textilií v internetovém obchodě díky výrazně nižší ceně tylu, než měli ostatní dodavatelé. Cena uvedená v Tab. 2 je ovšem podmíněna odběrem třiceti a více metrů této textilie. Z tohoto důvodu je doporučen pouze pro nákup bílého tylu na kostýmové zpracování a nákup tylu černého na dekoraci scény je doporučen u firmy Látky Mráz. Firma Stoklasa působí na českém trhu od roku 1990. Od této doby rozšířila svou působnost i na zahraniční prodej a od roku 2006 prodává také prostřednictvím internetu na svých webových stránkách www.stoklasa.cz pomocí e-shopu [16] . I když je zboží možno nakoupit v podnikové prodejně nebo v prodejním skladu, pro pražské divadlo je vzhledem k umístění obou provozoven na Moravě výhodnější textilií koupit v e-shopu.

4.2.3 ROMAK Group, s.r.o.

ROMAK Group, s.r.o. je dále v textu zjednodušeno pouze na označení ROMAK. ROMAK je firma zabývající se výrobou a maloobchodním i velkoobchodním prodejem provaznického zboží. I firma ROMAK byla zvolena vhodným dodavatelem při dodatečném vyhledávání některých textilií v internetovém obchodě. A také při její volbě hrála roli výrazně nižší cena. Stejně jako Stoklasa je i ROMAK vybrán pro dodání

pouze jedné z potřebných textilií - juty. Cena uvedená v Tab. 2 není podmíněna odběrem celé stometrové role, ale odběr může být libovolný, což naprosto vyhovuje požadavkům divadla. Firma ROMAK je na českém trhu od roku 1995. Obchodním partnerům navíc nabízí množstevní slevy [17] . Přestože firma ROMAK sídlí blízko Brandýsa nad Labem, i v tomto případě je doporučen nákup na objednávku pomocí internetu na jeho webových stránkách www.romak.cz, protože náklady na balné a poštovné budou stále nižší, než náklady za vlastní dopravu.

4.3 Plošné textilie na divadelní kostýmy

Plošné textilie na divadelní kostýmy jsou v tomto odstavci rozděleny do dvou skupin - na textilie použité při výrobě kostýmů a na textilie použité při výrobě doplňků. U obou skupin jsou zařazeny textilie použité při původním zpracování kostýmního vybavení hry a textilie nově navržené. Označení je v rámci dalšího textu zjednodušeno na pojem **původní textilie** respektive **navržené textilie**. Původní plošné textilie byly použity k vytvoření kostýmů pro stávající inscenaci hry, divadlo je vybralo přibližně před deseti lety. Nově navržené plošné textilie mají v budoucnu nahradit stávající již opotřebované nebo neosvědčené textilie. Tato kapitola obsahuje tabulky, v kterých jsou čerpány údaje z Tab. 1 a Tab. 2 . Díky tomu je přehledně vidět rozdíl cen původních a navržených textilií.

4.3.1 Kostýmy

Ve hře „Ideální manžel“ vystupují následující postavy: hrabě z Cavershamu, vikomt Goring, baronet Chiltern, Mason, Phipps, lady Markbyová, Mabel Chilternová, lady Chilternová a paní Cheveleyová. V Tab. 3 jsou k jednotlivým postavám přiřazeny jednotlivé části kostýmů, nejsou však uvedeny všechny postavy, protože některé pánské kostýmy byly zakoupeny již hotové nebo byly ušity jinou firmou na objednávku. V této tabulce jsou přehledně vyčísleny náklady na pořízení jednotlivých textilií, kostýmů i celých postav a to jak textilií původních, tak i textilií navržených. Díky řazení textilií původních a navržených pod sebou je snadné porovnat na kolik se ceny textilií od sebe liší. Je třeba si uvědomit, že v tabulce není zohledněna inflace, která se na cenách během deseti let také projevila.

Tab. 3 Vyčíslení nákladů na pořízení kostýmů

Navržené textilie jsou v tabulce zvýrazněny kurzívou. Údaje o cenách původních textilií byly poskytnuty k vypracování návrhu přímo z divadla. Údaje o cenách navržených textilií byly převzaty z Tab. 2 . Ceny za metr textilie jsou z ceníků firem Látky Mráz, Stoklasa a ROMAK, tedy firem doporučených.

V – vrchový , P – podšívkový

PANÍ CHEVELEYOVÁ				
kostým	materiál	[m]	[Kč/bm]	celkem Kč
Červené šaty s honzíkem	dupion červený	11	456	5 016,0
	<i>taft V červený</i>	<i>11</i>	<i>139</i>	<i>1 529,0</i>
	taft P červený	6	150	900,0
	<i>taft P červený</i>	<i>6</i>	<i>85</i>	<i>510,0</i>
	organza přírodní	6	86	516,0
	<i>tyl bílý</i>	<i>6</i>	<i>29</i>	<i>174,0</i>
náklady na kostým				6 432,0
<i>náklady na kostým</i>				<i>2 213,0</i>
Vínovozelený kabátek	dupion vínový	3,5	456	1 596,0
	<i>taft V vínový</i>	<i>3,5</i>	<i>139</i>	<i>486,5</i>
	dupion tmavě zelený	2,5	456	1 140,0
	<i>taft V tmavě zelený</i>	<i>2,5</i>	<i>139</i>	<i>347,5</i>
	taft P vínový	3	150	450,0
	<i>taft P vínový</i>	<i>3</i>	<i>85</i>	<i>255,0</i>
	taft P tm. zelený	2	150	300,0
	<i>taft P tm. zelený</i>	<i>2</i>	<i>85</i>	<i>170,0</i>
náklady na kostým				3 486,0
<i>náklady na kostým</i>				<i>1 259,0</i>
Zelená sukně	dupion tmavě zelený	6	456	2 736,0
	<i>taft V tmavě zelený</i>	<i>6</i>	<i>139</i>	<i>834,0</i>
náklady na kostým				2 736,0
<i>náklady na kostým</i>				<i>834,0</i>
Vínový honzík s mašlí	taft P vínový	6	150	900,0
	<i>taft P vínový</i>	<i>6</i>	<i>85</i>	<i>510,0</i>
	organza přírodní	6	86	516,0
	<i>tyl bílý</i>	<i>6</i>	<i>29</i>	<i>174,0</i>
náklady na kostým				1 416,0
<i>náklady na kostým</i>				<i>684,0</i>
Vínová spodnice	satén P vínový	4	190	760,0
	<i>taft P vínový</i>	<i>4</i>	<i>85</i>	<i>340,0</i>
náklady na kostým				760,0
<i>náklady na kostým</i>				<i>340,0</i>
náklady na postavu				14 830,0
<i>náklady na postavu</i>				<i>5 330,0</i>

LADY CHILTERNOVÁ				
kostým	materiál	[m]	[Kč/bm]	celkem Kč
Zelené šaty s honzíkem	dupion světle zelený	10	456	4 560,0
	<i>taft V světle zelený</i>	10	139	1 390,0
	taft P sv. zelený	6	150	900,0
	<i>taft P sv. zelený</i>	6	85	510,0
	organza přírodní	6	86	516,0
	<i>tyl bílý</i>	6	29	174,0
náklady na kostým				5 976,0
<i>náklady na kostým</i>				2 074,0
Zelená spodnice	satén P sv. zelený	5,5	190	1 045,0
	<i>taft P sv. zelený</i>	5,5	85	467,5
náklady na kostým				1 045,0
<i>náklady na kostým</i>				467,5
Vínový kabátek	vlna vínová	5	450	2 250,0
	<i>WO/PL vínový</i>	5	170	850,0
	taft P vínový	4,5	150	675,0
	<i>taft P vínový</i>	4,5	85	382,5
náklady na kostým				2 925,0
<i>náklady na kostým</i>				1 232,5
Vínová sukně s páskem	vlna vínová	4	450	1 800,0
	<i>WO/PL vínový</i>	4	170	680,0
náklady na kostým				1 800,0
<i>náklady na kostým</i>				680,0
Vínový honzík	dupion vínový	6	456	2 736,0
	<i>taft V vínový</i>	6	139	834,0
	taft P vínový	6	150	900,0
	<i>taft P vínový</i>	6	85	510,0
	organza přírodní	6	86	516,0
	<i>tyl bílý</i>	6	29	174,0
náklady na kostým				4 152,0
<i>náklady na kostým</i>				1 518,0
Vínová spodnice	satén P vínový	5	190	950,0
	<i>taft P vínový</i>	5	85	425,0
náklady na kostým				950,0
<i>náklady na kostým</i>				425,0
náklady na postavu				16 848,0
<i>náklady na postavu</i>				6 397,0

MABEL CHILTERNOVÁ				
kostým	materiál	[m]	[Kč/bm]	celkem Kč
Oranžové šaty	dupion oranžový	8,5	456	3 876,0
	taft V oranžový	8,5	139	1 181,5
náklady na kostým				3 876,0
náklady na kostým				1 181,5
Oranžový honzík (odlišný odstín)	dupion oranžový	5	456	2 280,0
	taft V oranžový	5	139	695,0
	taft P oranžový	5	150	750,0
	taft P oranžový	5	85	425,0
	organza přírodní	5	86	430,0
	tyl bílý	5	29	145,0
náklady na kostým				3 460,0
náklady na kostým				1 265,0
Modrý frak	samet modrý	3,5	550	1 925,0
	samet modrý	3,5	240	840,0
	taft P modrý	2	150	300,0
	taft P modrý	2	85	170,0
náklady na kostým				2 225,0
náklady na kostým				1 010,0
Halenka se žlutými květy	žoržet	1,5	400	600,0
	krepžoržet syntetický	1,5	65	97,5
náklady na kostým				600,0
náklady na kostým				97,5
Kostkovaná sukně s mašlí	kostka drobná, žlutá vlna	4	560	2 240,0
	WO/PL žlutý	4	190	760,0
	kostka větší, modrá vlna	0,5	560	280,0
	WO/PL modrý	0,5	190	95,0
náklady na kostým				2 520,0
náklady na kostým				855,0
Žlutá spodnice	satén P žlutý	5	190	950,0
	taft P žlutý	5	85	425,0
náklady na kostým				950,0
náklady na kostým				425,0
náklady na postavu				13 631,0
náklady na postavu				4 744,0

LADY MARKBYOVÁ				
kostým	materiál	[m]	[Kč/bm]	celkem Kč
Hnědý kabát	samet hnědý	4,5	550	2 475,0
	<i>samet hnědý</i>	4,5	240	1 080,0
	taft P hnědý	3,5	150	525,0
	<i>taft P hnědý</i>	3,5	85	297,5
náklady na kostým				3 000,0
<i>náklady na kostým</i>				1 377,5
Modrá sukně	satén V vzorovaný modrý	6	250	1 500,0
	<i>satén V modrý bez vzoru</i>	6	230	1 380,0
náklady na kostým				1 500,0
<i>náklady na kostým</i>				1 380,0
Hnědý honzík	dupion hnědý	6	456	2 736,0
	<i>taft V hnědý</i>	6	139	834,0
	taft P hnědý	6	150	900,0
	<i>taft P hnědý</i>	6	85	510,0
	organza přírodní	6	86	516,0
	<i>tyl bílý</i>	6	29	174,0
náklady na kostým				4 152,0
<i>náklady na kostým</i>				1 518,0
Hnědá spodnice	taft P hnědý	3,5	150	525,0
	<i>taft P hnědý</i>	3,5	85	297,5
náklady na kostým				525,0
<i>náklady na kostým</i>				297,5
náklady na postavu				9 177,0
<i>náklady na postavu</i>				4 573,0

4.3.2 Doplnky

Kostýmové doplňky, stejně jako kostýmy, jsou přiřazeny jednotlivým postavám. Ani v Tab. 4 nejsou uvedeny všechny postavy, protože všechny doplňky neobsahují. Členění Tab. 4 je stejně koncipováno jako Tab. 3 .

Tab. 4 Vyčíslení nákladů na pořízení doplňků

Navržené textilie jsou v tabulce zvýrazněny kurzívou. Údaje o cenách původních textilií byly poskytnuty k vypracování návrhu přímo z divadla. Údaje o cenách navržených textilií byly převzaty z Tab. 2 . Ceny za metr textilie jsou z ceníků firem Látky Mráz, Stoklasa a ROMAK, tedy firem doporučených. V – vrchový , P – podšívkový

PANÍ CHEVELEYOVÁ				
doplňek	materiál	[m]	[Kč/bm]	celkem Kč
Červený šál s podšívkou	samet červený	3	550	1 650,0
	<i>samet červený</i>	3	240	720,0
	taft P khaki	3,5	150	525,0
	<i>taft P khaki</i>	3,5	85	297,5
náklady na doplněk				2 150,0
<i>náklady na doplněk</i>				1 017,5
Zelený šál plisé	dupion tmavě zelený	2,5	456	1 140,0
	<i>taft V tmavě zelený</i>	2,5	139	347,5
náklady na doplněk				1 140,0
<i>náklady na doplněk</i>				347,5
Pompadúrka	samet červený	0,2	550	110,0
	<i>samet červený</i>	0,2	240	48,0
náklady na doplněk				110,0
<i>náklady na doplněk</i>				48,0
náklady na postavu				3 400,0
<i>náklady na postavu</i>				1 413,0

LADY CHILTERNOVÁ				
doplňek	materiál	[m]	[Kč/bm]	celkem Kč
Vsadka a manžety	žoržet bílý	0,65	400	260,0
	<i>mušelín bílý</i>	0,65	135	88,0
náklady na doplněk				260,0
<i>náklady na doplněk</i>				88,0
náklady na postavu				260,0
<i>náklady na postavu</i>				88,0

LADY MARKBYOVÁ				
doplňek	materiál	[m]	[Kč/bm]	celkem Kč
Vsadka, límec, mašle	žoržet bílý	1,6	400	640,0
	<i>mušelín bílý</i>	<i>1,6</i>	<i>135</i>	<i>216,0</i>
náklady na doplněk				640,0
<i>náklady na doplněk</i>				<i>216,0</i>
Pompadúrka	samet hnědý	0,2	550	110,0
	<i>samet hnědý</i>	<i>0,2</i>	<i>240</i>	<i>48,0</i>
náklady na doplněk				110,0
<i>náklady na doplněk</i>				<i>48,0</i>
náklady na postavu				750,0
<i>náklady na postavu</i>				<i>264,0</i>

VIKOMT GORING				
doplňek	materiál	[m]	[Kč/bm]	celkem Kč
Plastrón 3x	satén P vínový	1,7	190	323,0
	<i>satén V vínový</i>	<i>1,7</i>	<i>230</i>	<i>391,0</i>
náklady na doplněk				323,0
<i>náklady na doplněk</i>				<i>391,0</i>
Motýlek	satén P černý	0,3	190	57,0
	<i>satén V černý</i>	<i>0,3</i>	<i>230</i>	<i>69,0</i>
náklady na doplněk				57,0
<i>náklady na doplněk</i>				<i>69,0</i>
náklady na postavu				380,0
<i>náklady na postavu</i>				<i>460,0</i>

HRABĚ Z CAVERSHAMU				
doplňek	materiál	[m]	[Kč/bm]	celkem Kč
Šerpa s medailí	satén V vzorovaný modrý	0,2	250	50,0
	<i>satén V modrý bez vzoru</i>	<i>0,2</i>	<i>230</i>	<i>46,0</i>
náklady na doplněk				50,0
<i>náklady na doplněk</i>				<i>46,0</i>
náklady na postavu				50,0
<i>náklady na postavu</i>				<i>46,0</i>

4.4 Plošné textilie na dekoraci scén

Plošné textilie na dekoraci scén jsou využívány k dokreslení atmosféry hry. Jsou stejně jako textilie na divadelní kostýmy rozděleny na textilie původní a navržené. Původní druhy textilií jsou použité ve stávající inscenaci hry a textilie navržené mají v budoucnu nahradit stávající již opotřebované nebo neosvědčené textilie. Také textilie na dekoraci scén jsou přehledně rozčleněny v Tab. 5.

Tab. 5 Vyčíslení nákladů na pořízení dekorací scén

Navržené textilie jsou v tabulce zvýrazněny kurzívou. Údaje o cenách původních textilií byly poskytnuty k vypracování návrhu přímo z divadla. Údaje o cenách navržených textilií byly převzaty z Tab. 2 . Ceny za metr textilie jsou z ceníků firem Látky Mráz, Stoklasa a ROMAK, tedy firem doporučených. Náklady jsou vyčísleny na jednotlivé textilie, dekorace a za dekorace celkem.

dekorace scény	materiál	[m]	[Kč/bm]	celkem Kč
Šedý horizont	japan šedý	34	250	8 500,0
	<i>mušelín šedý</i>	<i>34</i>	<i>135</i>	<i>4 590,0</i>
náklady na dekoraci scény				8 500,0
<i>náklady na dekoraci scény</i>				<i>4 590,0</i>
Set krycích látek	samet vzorovaný	15	335	5 025,0
	klot	15,5	130	2 015,0
	<i>žakár</i>	<i>30,5</i>	<i>190</i>	<i>5 795,0</i>
náklady na dekoraci scény				7 040,0
<i>náklady na dekoraci scény</i>				<i>5 795,0</i>
„Strhávací“ tyl	tyl černý	10	295	2 950,0
	<i>tyl černý</i>	<i>10</i>	<i>75</i>	<i>750,0</i>
náklady na dekoraci scény				2 950,0
<i>náklady na dekoraci scény</i>				<i>750,0</i>
Žok	ségl šedý	10	300	3 000,0
	<i>juta přírodní</i>	<i>10</i>	<i>42</i>	<i>420,0</i>
náklady na dekoraci scény				3 000,0
<i>náklady na dekoraci scény</i>				<i>420,0</i>
celkové náklady na textilní část dekorace scény				21 490,0
<i>celkové náklady na textilní část dekorace scény</i>				<i>11 555,0</i>

4.5 Porovnání nákladů na pořízení plošných textilií

Z Tab. 6 je patrné, že náklady na nově navržené textilie jsou, až na jeden případ, vždy nižší než náklady na původní textilie. Celkové náklady ukazují, že navržené textilie jsou o 57% výhodnější než původní textilie, což znamená, že divadlo ušetří téměř 46 000 Kč. Tak vysokého rozdílu je dosaženo jednak použitím levnějších, z větší části syntetických plošných textilií, které zachovávají vzhledový charakter hry a vhodně navozují atmosféru secesního stylu. A také vhodným zvolením dodavatelů, kteří nabízejí levné plošné textilie přijatelné kvality.

Tab. 6 Porovnání nákladů

Navržené textilie jsou v tabulce zvýrazněny kurzívou. Údaje o cenách byly použity z tabulek Tab. 3 , Tab. 4 a Tab. 5 .

	Původní textilie – [Kč]	Navržené textilie – [Kč]
Kostýmy	14 830,0	<i>5 330,0</i>
	16 848,0	<i>6 397,0</i>
	13 631,0	<i>4 744,0</i>
	9 177,0	<i>4 573,0</i>
Kostýmy celkem	54 486,0	<i>21 044,0</i>
Doplňky	3 400,0	<i>1 413,0</i>
	260,0	<i>88,0</i>
	750,0	<i>264,0</i>
	380,0	<i>460,0</i>
	50,0	<i>46,0</i>
Doplňky celkem	4 840,0	<i>2 271,0</i>
Dekorace	8 500,0	<i>4 590,0</i>
	7 040,0	<i>5 795,0</i>
	2 950,0	<i>750,0</i>
	3 000,0	<i>420,0</i>
Dekorace celkem	21 490,0	<i>11 555,0</i>
Náklady celkem	80 816,0	<i>34 870,0</i>
Rozdíl		<i>- 45 946</i>

5. Závěr

Předloženou práci lze rozdělit na dvě části. V první části práce - zaměřené teoreticky - jsou shrnuty základní informace o textiliích a stanovena základní kritéria pro výběr vhodného dodavatele textilií.

Tato kritéria jsou v druhé části práce využita ke splnění praktické části bakalářské práce - navržení ekonomicky ideální varianty vybavení konkrétní divadelní inscenace plošnými textiliemi.

Návrh ekonomicky ideální varianty vybavení inscenace „Ideální manžel“ začal v první fázi výběrem vhodných textilií na kostýmy i dekorace, přičemž do úvahy byla brána i možná záměna původně navržených druhů textilií za druhy nové. Další fází návrhu bylo zjišťování vhodných dodavatelů potřebných plošných textilií, porovnávání šře jejich sortimentu, cenových relací a v úvahu byly brány rovněž dodací podmínky včetně nákladů na dopravu. Poslední fází návrhu bylo zpracování získaných podkladů do přehledu ve formě tabulek, ze kterých by bylo dobře patrné v jaké cenové relaci se pohybuje nový návrh vybavení divadelní inscenace oproti návrhu původnímu.

Výběr vhodných textilií byl podřízen zejména dvěma kritériím – cenovému hledisku a hledisku vzhledovému, protože bylo sice vhodné omezit na maximální možnou míru finanční náklady na pořízení kostýmů a dekorací, nikoliv však na úkor vzhledu kostýmů. Vzhledem k tomu byla část přírodních textilií z původního návrhu nahrazena textiliemi ze syntetických vláken, které ve většině případů zcela vyhovují výše uvedeným požadavkům. Přehled textilií doporučených k vybavení inscenace plošnými textiliemi je uveden v Tab. 1 .

Výběr dodavatelů vycházel především z jejich sortimentu a cen. Doporučen je dodavatel, který má v současné době skladem všechny požadované druhy textilií za přiměřené ceny. Přesto je v návrhu dodavatelů ještě doporučení nakoupit dva druhy textilií v internetovém obchodě – snížení nákladů při tomto způsobu koupě je ještě výraznější. Údaje pro vyhodnocení vhodného dodavatele jsou shrnuty v Tab. 2 .

Stanovení nákladů na kostýmy, dekorace a doplňky je shrnuto v Tab. 3 , Tab. 4 a Tab. 5, ve kterých jsou zároveň porovnány náklady na původní i nové vybavení inscenace jak pro jednotlivé kostýmy tak pro jednotlivé postavy. Tab. 6 přehledně shrnuje údaje z Tab. 3 , Tab. 4 a Tab. 5 a je z ní dobře patrné, nakolik se z hlediska cenových nákladů

liší nové vybavení inscenace plošnými textiliemi od vybavení původního. Náklady v novém návrhu jsou zhruba o 50 % nižší, než byly náklady vynaložené na původní realizaci.

Závěrem je možno říci, že cíle stanoveného pro tuto bakalářskou práci bylo dosaženo – byl vypracován návrh na ekonomicky ideální variantu vybavení konkrétní divadelní inscenace plošnými textiliemi. V něm jsou na základě předem stanovených kritérií vybrány vhodné plošné textilie, doporučen dodavatel a vyčísleny celkové náklady na nové vybavení. Značným přínosem návrhu je zjištění, že divadlo může ušetřit téměř 46 000 Kč oproti původnímu návrhu.

6. Použitá literatura

- [1] Kozlovská H., Bohanesová B.: Oděvní materiály II, Praha, 1998.
ISBN 80-86073-29-7
- [2] Pařilová H.: Textilní zbožížnalství – Tkaniny, Liberec : TUL, 2005.
ISBN 80-7083-974-0
- [3] Štočková H.: Textilní zbožížnalství – Pleteniny, Liberec : TUL, 2006.
ISBN 80-7372-114-7
- [4] Staněk J.: Textilní zbožížnalství – Vlákenné suroviny, příze a nitě,
Liberec : TUL, 2001. ISBN 80-7083-555-9
- [5] Pařilová H., Štočková H.: Názvoslovný katalog tkanin, Liberec : TUL, 2007.
- [6] Fléglová Z.: Výroba oděvů – Oděvní materiály – rozdělení,
Dostupný na WWW: <[http://www.kod.tul.cz/info_predmety/Ode/podklady_k_pre
dnaskam/ODE_materialy_2.pdf](http://www.kod.tul.cz/info_predmety/Ode/podklady_k_pre
dnaskam/ODE_materialy_2.pdf)> [citováno 7.3.2008]
- [7] Dostalová M., Křivánková M.: Základy textilní a oděvní výroby,
Liberec : TUL, 2004. ISBN 80-7083-831-0
- [8] Fléglová Z.: Výroba oděvů – Oděvní materiály – vlastnosti,
Dostupný na WWW: <[http://www.kod.tul.cz/info_predmety/Ode/podklady_k_pre
dnaskam/ODE_materialy_1.pdf](http://www.kod.tul.cz/info_predmety/Ode/podklady_k_pre
dnaskam/ODE_materialy_1.pdf)> [citováno 7.3.2008]
- [9] Hes L., Sluka P.: Úvod do komfortu textilií, Liberec : TUL, 2005.
ISBN 80-7083-926-0
- [10] Pařilová H., Štočková H.: Textilní zbožížnalství – Bytové textilie,
Liberec : TUL, 2005. ISBN 80-7083-921-X
- [11] Dědková J., Honzáková I.: Základy marketingu, Liberec : TUL, 2003.
ISBN 80-7083-749-7
- [12] Žižka M.: Ekonomika a řízení podniku, Liberec : TUL, 2006.
ISBN 80-7072-115-5
- [13] Městská divadla pražská, Program, Dostupný na WWW:
<[http://www.mestskadivadlaprazska.cz/repertoar/oscar-wilde-idealni-manzel-
9.html](http://www.mestskadivadlaprazska.cz/repertoar/oscar-wilde-idealni-manzel-
9.html)> [citováno 14.3.2008]

- [14] Fukai A., Suoh T., Iwagami M., Koga R., Nie R.: Móda. Z dějin odívání 18., 19. a 20. století, Slovart, 2003. ISBN 3-8228-2624-3
- [15] Látky Mráz, O firmě, Dostupné na WWW: <<http://www.levnelatky.cz/o-firme/>> [citováno 27.4.2008]
- [16] Stoklasa, O nás, Dostupné na WWW: <<http://www.stoklasa.cz/index.php?staticka=15>> [citováno 27.4.2008]
- [17] ROMAK, Úvod, Dostupné na WWW: <<http://www.romak.cz/>> [citováno 27.4.2008]